

**Euroopan unionin
neuvosto**

**Bryssel, 19. marraskuuta 2019
(OR. en)**

**14055/1/19
REV 1**

**COMPET 736
MI 786
IND 289**

ILMOITUS

Lähtettäjä:	Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Ed. asiak. nro:	14055/19
Asia:	Euroopan kilpailukyvyn ulkoinen ulottuvuus

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena puheenjohtajavaltion ilmoitus Euroopan kilpailukyvyn ulkoisesta ulottuvuudesta 28. marraskuuta 2019 pidettävää kilpailukykyneuvostoa varten.

Euroopan kilpailukyvyyn ulkoinen ulottuvuus
Kilpailukykyneuvosto (sisämarkkinat ja teollisuus)

28. marraskuuta 2019

1. EU:lla, joka on globaalisti yhteenliitetty talous ja maailman suurin vapaakauppa-alue, on edessään ennennäkemättömän paljon uusia haasteita ja megatrendejä. Ne vaihtelevat maailmankaupan hidastumisesta digitaaliseen murrokseen ja ilmastonmuutokseen. Lisäksi EU:n suhteet muihin tärkeisiin kaupparyhmittymiin, erityisesti Kiinaan ja Yhdysvaltoihin, ovat muuttuneet monimutkaisemmiksi suurvaltadynamiikassa viime aikoina tapahtuneiden muutosten vuoksi. Erityisesti tasapuolisten toimintaedellytysten puute on ongelma, johon EU:n olisi tartuttava tehokkaasti.
2. Euroopan teollisuuden ja yritysten kyky kilpailla menestyksekkäästi maailmanmarkkinoilla ja niiden pääsy globaaleihin arvoketjuihin ovat Euroopan kestävä kasvun ja kilpailukyvyyn tärkeimmät edellytykset. Sen vuoksi meidän olisi varmistettava, että Eurooppa on johtavassa asemassa tulevaisuuden teknologioiden, innovoinnin ja kestävyuden alalla, mikä palvelee myös strategista riippumattomuutta tulevaisuuteen suuntautuvalla tavalla. Tämä merkitsee myös sitä, että teollisuuden ja yritysten on oltava ympäristön kannalta ja sosiaalisesti vastuullisia.
3. Euroopan ulkoiseen kilpailukykyyn liittyy kaksi näkökohtaa. Ensinnäkin meidän on huolehdittava siitä, että meillä on kilpailukykyiset kotimarkkinat, innovointivalmiudet, riittävät taidot, tasapuoliset toimintaedellytykset Euroopan markkinoilla sekä yrityksille suotuisa liiketoimintaympäristö, jotta ne voivat laajentaa toimintaansa ja houkuttaa investointeja. Nämä edellytykset liittyvät läheisesti Euroopan kasvupolitiikkaan ja puheenjohtajavaltio Suomen asiakirjassa *Visio kestävästä kasvusta* esitettyihin visioihin. Toiseksi on ratkaisevan tärkeää, että Euroopan teollisuudelle ja yrityksille voidaan taata tasapuoliset toimintaedellytykset maailmanlaajuisesti.

4. Tässä asiakirjassa keskitytään lähinnä EU:n ulkoisen kilpailukyvyn jälkimmäiseen näkökohtaan eli tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseen maailmanlaajuisesti, jotta Euroopan teollisuus ja yritykset, myös pk-yritykset, voivat päästä maailmanmarkkinoille, maksimoida arvonmuodostuksensa sekä tukea arvoketjujen luomista ja kehittämistä ja niiden integroimista maailmanlaajuisiin arvonmuodostusverkostoihin.
5. Seuraavat megatrendit vaikuttavat voimakkaasti tasapuolisiin toimintaedellytyksiin maailmanmarkkinoilla:
  - ilmastonmuutos ja siirtyminen ilmastoneutraaliin talouteen,
  - digitalisaatio ja uudet teknologiat sekä niiden vaikutukset tasapuolisiin toimintaedellytyksiin erityisesti verkkopohjaisessa alustataloudessa,
  - markkinoita vääristävät käytännöt, joita kolmannet maat harjoittavat tarjoamalla omille yrityksilleen epäreiluja etuja, kuten valtiontukea ja ulkomaisten yritysten markkinoillepääsyn rajoittamista.

Ilmastonmuutos ja siirtyminen ilmastoneutraaliin talouteen

6. Ilmastonmuutoksella on valtava vaikutus maailmantalouteen. Se on haaste, mutta se olisi nähtävä myös mahdollisuutena Euroopan globaalien kilpailukyvyn näkökulmasta. Monissa tapauksissa nopeimmin toimivilla on etulyöntiasema nopeasti kehittyvien markkinoiden luomisessa ja valloittamisessa. EU:n olisi sen vuoksi laadittava kattava ja johdonmukainen suunnitelma siitä, miten ilmastoneutraaliin talouteen siirtymiseen liittyvillä markkinoilla voidaan omaksua heti alussa johtava rooli.
7. Innovatiivisilla ilmastoneutraaleilla teknologioilla ja ratkaisuilla on suuri kysyntä maailmanmarkkinoilla lähitulevaisuudessa. EU:n olisi oltava ensimmäinen, joka ottaa nämä teknologiat käyttöön, ja sen olisi tehtävä kaikkensa kehittääkseen eurooppalaisia standardeja, joita markkinat noudattavat maailmanlaajuisina standardeina. Näitä toimia olisi tuettava yksityisillä ja julkisilla investoinneilla innovaatioihin ja teknologioihin sekä tulevaisuuteen suuntautuvalla sääntelyllä ja standardeilla. Tämä helpottaisi sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävää ja oikeudenmukaista siirtymää, joka luo kilpailuetua eurooppalaiselle puhtaalle teollisuudelle.

Digitalisaatio, uudet teknologiat ja niiden vaikutukset tasapuolisiin toimintaedellytyksiin erityisesti verkkopohjaisessa alustataloudessa

8. Parantaakseen tuottavuuttaan ja kilpailukykyään maailmanmarkkinoilla EU:n on oltava edelläkävijä digitaalitalouden kehittämisessä. Tämä ei ole helppoa, sillä muut suuret kaupparyhmittymät ovat monilla liiketoiminta-aloilla edellä EU:ta useiden keskeisten digitaalitekniologioiden ja -ratkaisujen kehittämisessä ja varsinkin niiden kaupallistamisessa.
9. Tämä koskee erityisesti verkkopohjaista alustataloutta, sillä pieni määrä Euroopan ulkopuolisia alustayrityksiä hallitsee sekä maailmanlaajuisia että eurooppalaisia markkinoita. Niiden liian vahva markkina-asema perustuu suurelta osin niiden kykyyn kerätä, yhdistää ja hallita valtavia tietomääriä siten, että ne voivat tarjota täysin uudentyyppisiä palveluja yrityksille ja kuluttajille. Tämä luo kierteen, jossa näistä suurista verkkoalustayrityksistä tulee yhä hallitsevia ja kilpailijoiden markkinoillepääsy saattaa vaikeutua tai jopa estyä tai jossa muiden yritysten toiminta voi monilla aloilla tulla vahvasti riippuvaiseksi näiden suurten verkkoalustojen toiminnasta.
10. Tätä taustaa vasten on äärimmäisen tärkeää, että EU pystyy puuttumaan suurten verkkoalustayritysten haitalliseen toimintaan, kun ne operoivat Euroopan markkinoilla. Meidän olisi edelleen kartoitettava erilaisia toimintapoliittisia ratkaisuja, joiden avulla tämä kysymys voidaan ratkaista, ja pohdittava sitä, ovatko nämä olemassa olevat politiikkavälineet tarkoituksenmukaisia. Esimerkiksi kilpailusäännöt ovat osoittautuneet toimiviksi ja tehokkaiksi määräävässä asemassa olevien yritysten markkinakäyttäytymisen pitämiseksi aisoissa tai kilpailua haittaavien fuusioiden kieltämiseksi Euroopan markkinoilla. Olisi tutkittava tarkemmin, riittääkö pelkästään EU:n kilpailusääntöjen täytäntöönpano ratkaisemaan digitaalisen alustatalouden ongelmat. Lisäksi olisi tärkeää tutkia, voidaanko ottaa käyttöön tai tarvitaanko mahdollisia uusia toimintapoliittisia välineitä verkkoalustojen haitalliseen toimintaan puuttumiseksi, jotta voidaan varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset EU:ssa.

11. Datasta on tullut arvokas hyödyke monille yrityksille, ja se muodostaa niiden liiketoiminnan perustan. Lisäksi, kuten edellä jo mainittiin, vahvan aseman saaminen tiedonsaannissa ja tietojen käsittelyssä on tehokas väline markkinoiden hallitsemiseksi. EU:n olisi laadittava kattava etenemissuunnitelma datan sääntely-ympäristöä sekä datan oikeudenmukaista ja innovatiivista käyttöä ja uudelleenkäyttöä varten, jotta voidaan maksimoida esimerkiksi tietojen jakamiseen liittyvät hyödyt ja varmistaa datan saatavuus pk-yrityksille. Tähän olisi myös sisällyttävä selvyys siitä, mitä dataresursseja kukakin tarvitsee ja mihin kilpailua edistävään tarkoitukseen. Innovatiivinen ja johdonmukainen lähestymistapa datapolitiikkaan voisi nopeuttaa myös tekoälyn kehittämistä ja käyttöönottoa EU:ssa.

Markkinoita vääristävät käytännöt, joita tietyt kolmannet maat harjoittavat tarjoamalla omille yrityksilleen epäoikeudenmukaisia etuja, kuten valtiontukea ja ulkomaisten yritysten markkinoillepääsyn rajoittamista

12. Tiettyjen kolmansien maiden, joilla on paljon taloudellista valtaa, tiedetään puuttuvan aktiivisesti markkinoiden toimintaan tarjoamalla omille yrityksilleen etuja, jotka vääristävät kilpailua ja tasapuolisia toimintaedellytyksiä. Tällaisia toimintoja ovat esimerkiksi valtiontuet tai ulkomaisten yritysten markkinoille pääsyn rajoittaminen.
13. Tällainen käyttäytyminen on johtanut tilanteeseen, jossa EU:n on omaksuttava tiukempi kanta ja edistettävä ennakoivasti EU:n yritysten etuja. Kilpailuun perustuvan kaupan avoimuudella ja vahvalla innovoinnilla on keskeinen merkitys talouskasvun ja kilpailukyvyyn tukemisessa. Avoimet markkinat ovat jatkuvasti osoittautuneet tehokkaammiksi ja sietävät kriisejä paremmin kuin taloudet, joissa on merkittäviä esteitä ja rajoituksia. Sen vuoksi EU:n on tuotava aktiivisesti esiin, että tasapuolisia toimintaedellytyksiä tarvitaan sekä kotimarkkinoilla että maailmanlaajuisesti, ja ylläpidettävä edelleen avoimuutta, läpinäkyvyyttä ja sääntöihin perustuvaa monenvälistä kauppajärjestelmää. Lisäksi tarvitaan kiireellisesti vientiluottoja koskevia yhteisiä maailmanlaajuisia normeja. EU:n olisi vietävä tätä prosessia eteenpäin kansainvälisessä vientiluottotyöryhmässä, jotta vientiluottoja koskeva raportointi ja avoimuus yksittäisten hankkeiden tasolla saavutettaisiin.

14. On selvää, että maailmanlaajuisille markkinoille pääsyyn liittyvät ongelmat olisi ratkaistava ensisijaisesti kauppapolitiikan avulla. Jos tämä ei kuitenkaan ole vaihtoehto, koska toinen osapuoli ei ole halukas ratkaisemaan ongelmaa, meidän olisi oltava valmiita harkitsemaan muita keinoja vahvistaa tasapuolisia toimintaedellytyksiä EU:n kilpailukyvyyn parantamiseksi Euroopan teollisuuden ja yritysten eduksi. Tällaisten toimenpiteiden olisi täytettävä seuraavat vaatimukset: EU voi päättää toimista ja toteuttaa ne yksipuolisesti, eivätkä ne vaikuta haitallisesti markkinoiden avoimuuteen ja Euroopan markkinoiden tai Euroopan teollisuuden ja yritysten toimintaan. On tärkeää huomata, että koska EU toteuttaisi nämä toimet yksipuolisesti, ne kattaisivat ainoastaan epäterveet käytännöt, jotka vääristävät tasapuolisia toimintaedellytyksiä Euroopan markkinoilla.
15. Eräiden maiden epäreilu käyttäytyminen ja tasapuolisten toimintaedellytysten puute ovat herättäneet paljon huomiota, ja niitä pidetään yhtenä Euroopan kilpailukyvyyn ja kasvun suurimmista esteistä. Monet jäsenvaltiot ovat jo ilmaisseet huolensa tästä vaikeasta tilanteesta. Jotkin jäsenvaltiot ovat sitä mieltä, että tasapuoliset toimintaedellytykset voitaisiin palauttaa lieventämällä EU:n kilpailusääntöjä, jotta kilpailu maailmanmarkkinoilla olisi mahdollista. Toisaalta on jäsenvaltioita, jotka korostavat avointen markkinoiden ja voimakkaan kilpailun merkitystä Euroopan markkinoilla, mikä hyödyttää viime kädessä eurooppalaisia yrityksiä ja kuluttajia. Ne katsovat, että kolmansien maiden yritykset ovat tervetulleita Euroopan markkinoille, mutta niihin olisi sovellettava samoja sääntöjä kuin eurooppalaisiin yrityksiin. Jäsenvaltioiden kannanotot ja niiden perustelut tuovat arvokkaita aineksia jatkokeskusteluja varten.

16. EU:lla on kaikki mahdollisuudet onnistua maailmanlaajuisessa kilpailussa ja toimia edelläkävijänä maailmanmarkkinoilla ja avoimen kaupan puolustajana. On kuitenkin myönnettävä, että osa geopoliittisista muutoksista voi olla pysyviä ja että EU:n on edelleen toimittava ennakoivasti ja pystyttävä reagoimaan nopeasti äskettäisiin muutoksiin ja niiden vaikutuksiin. Tämä edellyttää uusia taitoja sekä investointeja koulutukseen, jatkuvaan oppimiseen, uudelleenkoulutukseen ja taitojen parantamiseen. EU:n on pysyttävä yhtenäisenä ja toimittava päättäväisesti, jotta se voi vastata haasteisiin ja muuttaa ne menestykseksi.

Kysymys:

Mikä on EU:ssa paras politiikkojen ja toimenpiteiden yhdistelmä, jonka avulla voimme varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset yrityksillemme?
